

Тема 4. Державно-церковна політика в Україні: історія та сьогодення (4 год.)

Дохристиянські вірування східних слов'ян. Запровадження християнства на Русі. Церковне життя в Київській державі. Наслідки монголо-татарської навали для розвитку православної церкви. Заснування Галицької митрополії.

Церковне життя в Україні в XIV-XVI ст. Становище православної та католицької церков у Великому князівстві Литовському. Ранній протестантизм в Україні. Социніанство. Берестейська унія та її наслідки. Православна та уніатська церкви в першій половині XVII ст. Відновлення православної ієрархії в Україні. Й. Борецький. П. Могила та його церковні реформи. Православна церква в роки Національно-визвольної війни та Руїни. Ліквідація автономії української церкви та приєднання її до Московського патріархату. Іслам як державна релігія Кримського ханства.

Православна, католицька й греко-католицька церкви в Україні у XVII - на початку XX ст. Ліквідація Російською імперією УГКЦ на землях Правобережної України (1839, 1875). Протестантські громади (баптизм, адвентизм, єговізм). УГКЦ в Галичині. Митрополит А. Шептицький. Позавіросповідні форми релігії в Україні та їх зв'язок із політичними рухами (масонство).

Церква в умовах української революції та національно-визвольних змагань. Виникнення УАПЦ. Митрополит В. Липківський. Релігійна політика українських урядів 1917-1920 рр. Декларації та реальна радянська політика щодо релігії і церкви. "Войовничий атеїзм". Обновленська церква в Україні. Ліквідація УАПЦ. Церква в роки Великої Вітчизняної війни. Львівський церковний собор (1946). Ліквідація УГКЦ та об'єднання її з РПЦ. "Катакомбна церква". Становище протестантських громад у радянський період. Релігійне дисидентство. Боротьба за легалізацію УГКЦ. Й. Тереля.